

Arkivnr: 2018/16486-50

Saksbehandlar: Silje Lyngstad, Petter Lem Gullestad, Sigrid H. Aardal, Merethe Helland Nordnæs,
Bertil Søfteland**Saksframlegg****Saksgang**

Utval	Saknr.	Møtedato
Fellesnemnda		18.06.2019

Reglement for folkevalde organ i Vestland fylkeskommune**Samandrag**

Prosjektleiari har i løpet av våren arbeidd med utarbeiding av reglement for folkevalde organ i Vestland fylkeskommune. Reglementa for dei ulike organa skal i all hovudsak leggje rammar for samansetting, mandat og fylkets ansvar på det aktuelle område.

Prosjektleiari har gjennom prosessen presentert følgjande reglementet for drøfting hjå fellesnemnda AU:

PS 12/2019	PS 17/2019	PS 22/19
Reglement for administrasjonsutvalet	Reglement for fylkesutvalet	Reglement for fylkestinget
Reglement for klagenemnd	Reglement for hovudutval for kultur, idrett og integrering	Reglement for saksbehandling
Reglement for medverknadsorgana	Reglement for hovudutval for samferdsel og mobilitet	
	Reglement for hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.	
	Reglement for hovudutval for opplæring og kompetanse.	
	Reglement for fylkesvalstyre	
	Reglement for finansutval	
	Reglement for planutval	
	Reglement for trafikktryggingsutval	
	Reglement for valnemnd	

I denne saka vil prosjektleiari presentere reglement for dei folkevalde organa i Vestland fylkeskommune som har vore lagt fram i fellesnemnda AU. I tillegg til desse reglementa vert den generelle delen til delegeringsreglementet lagt fram.

Forslag til vedtak

Fellesnemnda slutter seg til dei reglementa for folkevalde organ som ligg vedlagt saka.

Rune Haugsdal
prosjektleder

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Samledokument: Reglement for folkevalde organ i Vestland fylkeskommune
- 2 Uttale frå ungdommens fylkesutval Hordaland
- 3 Uttale frå fylkeseldrerådet i Hordaland
- 4 Uttale frå fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland

Prosjektleiar, 22.05.2019**1. Bakgrunn for saka**

Fellesnemnda vedtok i FN-sak 22/18 følgjande struktur for faste politiske hovudutval:

- Hovudutval for samferdsel og mobilitet.
- Hovudutval for opplæring og kompetanse.
- Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.
- Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

I FN-sak 35/18 vart det vedteke kva lovpålagde utval som skal opprettast i tillegg til hovudutvala:

- a. Kontrollutval, jf. kommunelova § 27
- b. Administrasjonsutval, jf. kommunelova § 25, Hovudavtalen del B § 4
- c. Råd for menneske med nedsett funksjonsevne, jf. lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2 c.
- d. Råd for eldre, jf. lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd, kap. 2. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2 c.
- e. Ungdomsråd eller anna medverknadsorgan for ungdom, jf. fylkesting for ungdom. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2 c.
- f. Klagenemnd, jf. lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker § 28, anna ledd.
- g. Fylkesvalsstyre, jf. lov om val til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.

I tillegg har fellesnemnda vedteke å opprette;

- a. Finansutval
- b. Planutval
- c. Trafikktryggingsutval
- d. Valnemnd

I sak PS 12/19 vart det og lagt fram slik framdriftsplan:

Emne	FN-AU 26.3	FN-AU 29.4	FN-AU 13.5	FN-AU 11.6
Reglement for administrasjonsutvalet	X			
Reglement for klagenemnd	X			
Reglement for medverknadsorgan	X			
Hovudutval for kultur, idrett og integrering		X		
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		X		
Hovudutval for opplæring og kompetanse		X		
Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon		X		
Reglement for Fylkesvalstyre		X		
Reglement for Finansutval		X		
Reglement for Planutval		X		
Reglement for Trafikktryggingsutval		X		
Reglement for Valnemnd		X		
Reglement om saksbehandling			X	
Reglement om delegering frå fylkestinget til folkevalde organ og fylkesrådmann			X	
Framlegg om fullstendig reglement				X

Prosjektleiar har i tråd med framdriftsplan lagt fram følgjande reglement:

PS 12/2019 (26.03.19)	PS 17/2019 (29.04.19)	PS 22/19 (13.05.19)
Reglement for administrasjonsutvalet	Reglement for fylkesutvalet	Reglement for fylkestinget
Reglement for klagenemnd	Reglement for hovudutval for kultur, idrett og integrering	Reglement for saksbehandling
Reglement for medverknadsorgana	Reglement for hovudutval for samferdsel og mobilitet	
	Reglement for hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.	
	Reglement for hovudutval for opplæring og kompetanse.	
	Reglement for fylkesvalstyre	
	Reglement for finansutval	
	Reglement for planutval	
	Reglement for trafikktryggingsutval	
	Reglement for valnemnd	

Som det går fram av framdriftsplan skulle prosjektleiar ha lagt fram følgjande reglement til i FN-AU sitt møte 11.06.2019:

- Generell del og innleiing til delegeringsreglement
- Reglement om delegering til fylkesrådmann
- Delegering etter særlov

Reglement for delegering etter særlov og delegering til fylkesrådmann heng tett saman med økonomireglementet i Vestland fylkeskommune. Økonomireglementet er enda ikkje ferdig produsert og er difor ikkje klar for politisk behandling. Prosjektleiar vil difor legge fram desse to reglementa på eit seinare tidspunkt slik at dei kan verte presentert samtidig med økonomireglementet.

Når det gjeld generell del og innleiing til delegeringsreglement vert dette teke med i denne saka til fellesnemnda.

Proessen kring reglement for folkevalde organ har lagt til rette for at ikkje berre FN-AU skal kunne kome med innspel til arbeidet, men også andre organ. I fellesnemnda sitt møte 19.12.2019 i sak 58/18 presenterte prosjektleiar arbeidsproessen i sin heilhet. Her vart det mellom anna stadfesta at ein skulle ha eit felles innspelsmøte med medverknadsorgana for å sikre deira synspunkt på nye reglement. Dette har vore særleg viktig sett i samband med lovfesting av medverknadsorgana i ny kommunelov § 5-12. I tillegg har ein opna for dialog og innspel frå trafikksikringsutvalet i Hordaland og trafikktryggingsutvalet i Sogn og Fjordane for det nye reglementet for trafikktryggingsutvalet i Vestland. Prosjektleiar meiner det er viktig at ein i dette arbeidet har lytta til dei som faktisk sit i desse organa for å sikre best mogleg vidareføring av arbeidet.

I løpet av prosessen har det kome uttalar frå følgjande organ til saka:

- Uttale frå fylkeseldrerådet i Hordaland fylkeskommune
- Uttale frå Ungdommens fylkesutval Hordaland
- Uttale frå fylkestrafikkisikringsutvalet i Hordaland fylkeskommune

Reglementa som ligg presentert i denne saka er såleis et resultat av dialog, innspel og samspel på fleire områder. Prosjektlear ser det som særst positivt at det er kome fleire innspel, og meiner dette viser at prosessen har vore god og syner til eit gjennomarbeida reglement for nye Vestland fylkeskommune.

Prosjektlear vil gjennom saka presentere kvart av reglementa slik dei ligg føre med forklaring og grunngjeving for utforminga.

2. Generelle merknader knytt til reglementa

I FN-AU sak 12/19 vart AU bede om å kome med innspel til korleis framtidig reglement kan byggjast opp når det gjeld struktur og tilgjenge. Prosjektlear oppfatta at AU ønskja at reglementa skal vere eit samla dokument slik at det ikkje er naudsynt å «leite» fleire stader. Dette er det teke omsyn til i arbeidet med reglementa. Reglementa vil i denne saka verte presentert i eit samla dokument med ei klikkbar innhaldsliste. Prosjektlear vil presisere at dette ikkje er endeleg utforming og at reglementa vil verte endra i både layout og struktur.

I ny kommunelov er *utval* og *komitear* slått saman til *utval*, med eitt felles sett reglar. Planutvalet, finansutvalet og trafikktryggingsutvalet som er vedteke oppretta i Vestland, er altså utval oppretta i medhald av ny kommunelov § 5-7, noko som og tydeleg går fram av reglementa. I nemnde utval vil det i tillegg til dei folkevalde medlemene vere konsultative medlemmer. Konsultative medlemmer er *funksjonsvald*. Konsultative medlemmer har ikkje forslags- og røysterett.

Prosjektlear er kjend med at det enno ikkje er teke stilling til nytt namn på tittelen «fylkesrådmann». Det er ikkje gjort formelt vedtak på kva slags tittel ein skal nytte i staden for «rådmann». På den bakgrunn har prosjektlear vald å bruket omgrepet «fylkesrådmann» i reglementa som vert presentert, fram til noko anna er bestemt.

3. Reglement for delegering – innleiing og generell del

Delegeringsreglementet si generelle del tar for seg innleiinga til delegeringsreglementet og generelt om delegering. Forslag til delegeringsreglement si generelle del har element frå reglementa i både Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar.

Prosjektlear vil trekke fram at det i reglementet er innarbeidd eit avsnitt om «Kontroll». Dette punktet har ikkje vore ein del av Hordaland fylkeskommune sitt reglement slik ein finn i Sogn og Fjordane fylkeskommune. På bakgrunn av den viktige rollen og funksjon kontrollutvalet innehar i ein fylkeskommunal organisasjon og konstruksjon, meiner prosjektlear at det er naturleg at Sogn og Fjordane si formulering vert ein del av delegeringsreglementet si generelle del i Vestland fylkeskommune.

4. Reglement for fylkestinget i Vestland fylkeskommune

I ingressen til Reglement for fylkestinget er mellom anna slått fast at fylkestinget er det øvste organet i fylkeskommunen, og har all mynde som ikkje positivt er lagt til andre organ.

Av reglementet punkt 1 går fram at tal medlemmer i fylkestinget er 65, i tråd med likelydande vedtak av 27.10.2017 i fylkestinga i respektive fylkeskommunar.

I reglementet punkt 2 er lista opp konkrete oppgåver som ligg til fylkestinget. Lista er ikkje uttømmende.

I reglementet punkt 3 er teke inn særskilde saksbehandlingsreglar som berre gjeld for fylkestinget. Elles gjeld *Reglement for saksbehandling* på same måte som for andre folkevalde organ.

Av reglementet punkt 3.1 går fram at det er lagt opp til opningstalar av fylkesordførar og fylkesrådmann, med påfølgande høve til ordsifte. Taletida for kvart innlegg er avgrensa til 3 minuttar og samla tid for ordsiftet til 90 minuttar.

I reglementet punkt 3.4 er ordinær taletid for innlegg i fylkestinget sett til 3 minuttar. Av reglementet følgde vidare at fylkesordføraren kunne fastsetje anna taletid i større saker dersom fylkestinget ikkje set seg i mot. I FN-AU vart det etterspurt ein meir fleksibel regulering av taletid. Prosjektlear har på denne bakgrunn endra ordlyden i reglementet, slik at fylkesordføraren no kan fastsetje anna taletid i alle saker dersom ikkje fylkestinget set seg i mot.

Som tilrådd i sak RS 5/19 i fellesnemnda 14.02.19, legg prosjektlear opp til at interpellasjonsinstituttet vert vidareført i Vestland fylkeskommune. Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har ulike fristar for innsending av interpellasjonar. I reglementet punkt 3.2 heiter det no at interpellasjonar må meldast skriftleg til fylkesordføraren seinast innan kl. 9 fire yrkedagar (laurdag ikkje medrekna) før tingsamlinga tek til. Når det gjeld andre skriftlege spørsmål, tilrår prosjektlear at desse må meldast seinast kl. 9 dagen før tinget tek til.

Som tilrådd i same sak for fellesnemnda, er alle folkevalde organ, eksklusive fylkestinget, gjeve høve til å halde fjernmøte. Fylkestinget kan likevel halde hastefjernmøte i tråd med reglane i kommunelova, sjå punkt 3.5 i reglementet.

Prosjektlear tilrår at dagens saksordførarordning i Hordaland fylkeskommune vert vidareført i nye Vestland, sjå punkt 3.7 i reglementet. Ordninga legg til rette for at ein polititar på vegne av fylkestinget kan følgje og følgje opp ei sak gjennom saksførehavinga.

5. Reglement for fylkesutvalet

I tidlegare sak behandla i fellesnemnda PS 22/18 er det lagt føringar for kva ansvarsområde fylkesutvalet skal ha. Fylkesutvalet har i tillegg til å leggje fram forslag til økonomiplan og årsbudsjett eit overordna ansvar for tverrsektorielle fag- og politikkområde som gjeld heile den fylkeskommunale verksemda. I tillegg er det presisert at fylkesutvalet har eit særleg ansvar for å ivareta samfunnsutviklarrolla, og skal sjå oppgåver i eit regionalt heilskapsperspektiv. Dette er viktige oppgåver som er teke inn i reglementet som no er framlagt.

Det er tidlegera fastsett at alle saker som skal til behandling i fylkestinget skal leggjast fram for fylkesutvalet som innstiller til fylkestinget. Det er såleis eit hovudprinsipp at det berre er fylkesutvalet som innstiller til fylkestinget. Unntaket frå dette er innstilling frå kontrollutvalet og valnemnda, samt saker som gjeld lovlegkontroll.

Talet på medlemmer til fylkesutvalet er i tidlegare sak tilrådd å vere 17 medlemmer. Det er vidare tilrådd at ein legg til grunn at medlemene av fylkesutvalet, med unntak av fylkesordførar og fylkesvaraordførar, og skal sitje som medlem i eit av dei fire hovudutvala.

I reglementet er det teke inn oppgåver innan økonomi, personalforvaltning og andre spesifikke saker som er lagt til utvalet. Dette gjeld bl.a. utanrettslege pengekrav, oppnemning til generalforsamlingar/årsmøte/styrande organ når avgjerda ikkje kan vente til fylkestinget er samla og andre oppgåver som ikkje ved lov, forskrift eller delegeringsvedtak er lagt til andre organ.

Det har frå fellesnemnda - AU blitt gjeve uttrykk for at ein ønskjer at ein i størst mogeleg grad samlar føresegner på ein plass, slik at ein ikkje treng å orientere seg i fleire reglement. Med bakgrunn i dette har ein samla det som er delegert til fylkesutvalet i reglementet som gjeld for dette utvalet. Det vil då vere naturleg at det som er knytt til særlov vert samla i eit reglement.

Sommarfullmakt til fylkesordføraren er og lagt inn i reglementet. Det er praktisk at dette vert reglementfesta slik at ein ikkje treng sak kvart år for å gjere eit vedtak om dette.

Prosjektlear vil gjera merksam på at det er gjort ei endring i reglementet etter at det vart framlagt i Fellesnemnda-AU. Dette gjeld siste kulepunkt som gjeld Bygg- og eigedomsforvaltning. Her har ein endra tal år (frå 10 år til 15 år) og beløp (frå 2 mill. til 5 mill.). Prosjektlear finn å endra dette ut frå erfaringar ein har i denne type saker.

6. Reglement for saksbehandling i Vestland fylkeskommune

Reglement for saksbehandling har element frå dagens saksbehandlingsreglement i både Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar. I reglementet som her vert lagt fram er dessutan innarbeidd nye saksbehandlingsreglar som går fram av ny kommunelov og tilvisingar til føresegner i ny kommunelov.

I ingressen til Reglement for saksbehandling er det slått fast kven reglementet gjeld for. Det gjeld for folkevalde organ og andre fylkeskommunale organ lista opp i kommunelova §§ 5-1 og 5-2. Nedanfor har prosjektleiar gjeve nærare omtale av ein del punkt.

Tolking av reglement

I sak RS 5/19 i fellesnemnda 14.02.19 tilrådde prosjektleiar ei vidareføring av Hordaland sine føresegner om tolking av reglement. Etter å ha vurdert ordlyden nærare, er denne noko justert i reglementet som no vert lagt fram.

Oversendingsforslag

I same sak tilrådde prosjektleiar ei vidareføring av Hordaland sine føresegner om oversendingsforslag. Slike forslag skil seg frå andre forslag ved at dei ikkje vert realitetsbehandla i det aktuelle møte. Etter nærare vurderingar tilrådde prosjektleiar overfor FN-AU at ein ikkje vidarefører ordninga med oversendingsforslag. I Sogn og Fjordane har ein ikkje høve til å fremme oversendingsforslag, men må eventuelt få sett saka på sakskartet og røyste over forslaget på vanleg måte. Prosjektleiar har varierende erfaringar med oversendingsforslag, då dei tidvis er upresis både når det gjeld innhald og adressat for slike forslag.

I FN-AU var det delte synspunkt på oversendingsforslag. Nokre medlemmer ønskte sterkt å vidareføre ordninga, medan andre medlemmer var tydeleg på at dei var i mot. I FN-AU vart det og teke til orde for at det må vere aktiv røysting når ein skal røyste over oversendingsforslag og at slike forslag bør varslast under godkjenning av møteinnkallinga. Prosjektleiar synes dette er fornuftige forslag om ein vel å ha ordninga med oversendingsforslag. Prosjektleiar står likevel fast ved vurderinga om at ein ikkje vidarefører ordninga med oversendingsforslag.

Frist for innkalling og utsending av saksførelegg

I punkt 10 om *Innkalling og saksliste* heiter det at «Innkalling og saksførelegg til møte i folkevalde organ skal sendast medlemmer og varamedlemmer *minimum* 4 dagar før møtedato.»

Hordaland har i sitt saksbehandlingsreglement ein hovudregel om minst 7 dagars varsel, medan Sogn og Fjordane har hovudregel om minst 8 dagars varsel. Den knappe fristen på minimum 4 dagar, er ei absolutt nedre grense, jfr. førearbeida til dagens kommunelov som seier minimum 4-5 dagar før møtedato. Prosjektleiar meiner det er hensiktsmessig at nedre grense går fram av reglementet, men er samstundes klar på at praksis bør vere minimum 7 dagar.

Elektroniske forslag

Prosjektleiar tilrår at alle forslag, med unntak av utsetjingsforslag, skal vere elektroniske. Dette er regulert i reglementet punkt 15 om *Forslagsrett*. Elektroniske forslag vil sikre notoritet og effektivitet med omsyn på distribusjon av forslag og skrivning av møteprotokoll.

I FN-AU vart forslaget godt teke i mot. Prosjektleiar noterte og at det vart ønska meir effektiv distribusjon av elektroniske forslag. Prosjektleiar er samd i dette, og administrasjonen ser no på tiltak som kan gjere distribusjonen meir effektiv.

Konsultative medlemmer

Konsultative medlemmer vert å finne i finansutvalet, planutvalet og trafikktryggingsutvalet. Konsultative medlemmer er funksjonsvalde, rådgjevande medlemmer med møte- og talerett. Av reglementet punkt 15 går fram at konsultative medlemmer ikkje har forslags- og røysterett.

Gruppemøte

Gruppemøte under møte i folkevalde organ har med jamne mellomrom vore gjenstand for debatt i media, og sivilombodsmannen har fleire gonger måtte trekkje opp grenselina mellom kva som er eit gruppemøte og når slike møte glir over til å vere eit møte i eit folkevald organ. Lovgjevar har ikkje vald å regulere

gruppemøte. I framlegg til reglement er medlemen sin rett til å drøfte ei sak med andre medlemmer før røysting positivt regulert i punkt 16.

Skriftlege spørsmål og svar

I punkt 18 om *Spørsmål*, har prosjektleiar lagt opp til ei vidareføring av dagens ordning i Hordaland med skriftlege spørsmål og svar i hovudutvala og fylkesutvalet. Slike spørsmål må meldast skriftleg seinast kl. 9 to dagar før møtet i organet. Dette set store krav til administrasjonen, og det vart i FN-AU stilt spørsmål om fristane er for knappe.

Prosjektleiar er trygg på at administrasjonen skal kunne levere gode svar på dagsaktuelle spørsmål innan fristane. Prosjektleiar nemner samstundes at det i reglementet er gjeve høve til å utsetje svaret dersom spørsmålet er av for omfattande karakter

7. Reglement for valnemnd i Vestland fylkeskommune

Valnemnda gir innstilling i saker om val, der avgjerda om valet ligg til fylkestinget. Valnemnda sitt arbeidsområde er å leggje fram forslag til medlemmer, varamedlemmer, leiar og nestleiar i fylkeskommunen sine råd og utval, kor ikkje anna er fastsett i lov eller i reglement.

Valnemnda legg og fram forslag til representantar til styrande organ i selskap, stiftingar og institusjonar, generalforsamlingar mv, der fylkeskommunen har medlemmer og varamedlemmer i styret. Valnemnda behandlar og søknader om fritak og om midlertidig fritak, frå fylkeskommunen sine medlemmer i råd og utval. Valnemnda i Hordaland fylkeskommune har pr. i dag 11 medlemmer. Valnemnda for Vestland fylkeskommune vert no foreslått utvida med 2 medlemmer, til 13 medlemmer. Dei 13 medlemene skal reflektere styrkeforholdet i fylkestinget. Alle partia skal vere representerte i valnemnda. Dette inneber at talet medlemmer til valnemnda kan verta endra for å sikre desse omsyna. Leiar og nestleiar vert valde av fylkestinget. Møta i valnemnda er knytt opp mot fylkestinget sine møter.

Møta i valnemnda finn stad i forkant av møtet i fylkestinget. I Hordaland fylkeskommune har det fungert slik at dersom det er saker om til dømes val, som skal behandlast på møtet i fylkestinget, har ein hatt møte i valnemnda i forkant av møtet i fylkestinget, på den fyrste dagen i fylkestinget.

Fylkestinget kan derimot ikkje gi fritak frå verv i aksjeselskap, stiftingar og andre selskap som er sjølvstendige rettssubjekt. Søknad om fritak frå verv i slike rettssubjekt må rettast til rettssubjektet sjølv, jf. til dømes aksjelova § 6-7. Fylkestinget kan etter førespurnad frå det aktuelle rettssubjekt gi innstilling til nytt medlem i styret dersom søknad om fritak vert gitt for det aktuelle styremedlem.

Fylkesutvalet har mynde til å ta avgjerd i saker som gjeld oppnemning av representantar til styrande organ i selskap, stiftingar og liknande, når avgjerda ikkje kan venta til fylkestinget er samla. For valnemnda gjeld reglement for saksbehandling.

8. Reglement for finansutvalet i Vestland fylkeskommune

Finansutvalet utarbeider framlegg til årsbudsjett og økonomiplan som vert sendt til politisk behandling. Administrasjonen legg fram ulike tema i arbeidsdokument som grunnlag for arbeidet og prosessvedtak i utvalet. Finansutvalet har det politiske ansvar for budsjettprosessen gjennom heile året. Finansutvalet utarbeider framlegg til årsbudsjett og økonomiplan for Vestland fylkeskommune.

Det går fram av sak til fellesnemnda AU PS 6/19 – Utarbeiding av reglement for folkevalde organ i Vestland fylkeskommune at: «*Prosjektleiar tilrår Sogn og Fjordane sin modell og samansetning for finansutvalet.*» I Hordaland fylkeskommune har ein ikkje finansutval.

Finansutvalet er omtalt slik i reglementet for fylkesutvalet i Sogn og Fjordane: «Fylkesutvalet, med tillegg av hovudutvalsleiarane og gruppeleiarane for dei partia som eventuelt ikkje er representerte i fylkesutvalet eller har hovudutvalsleiar, har funksjon som finansutval i arbeidet med årsbudsjett og økonomiplan og som planutval i arbeidet med regionale plansaker.»

I reglementet som prosjektleiar no legg fram, er det teke utgangspunkt i at finansutvalet er personsamanfallande med fylkesutvalet. Dette for å sikre den representative politiske styringa i prosessen. For å sikre politisk involvering får gruppeleiarane som ikkje sitt i fylkesutvalet og hovudutvalsleiarane status som konsultative medlemmer.

9. Reglement for planutvalet i Vestland fylkeskommune

Planutvalet sitt arbeidsområde er dei regionale planprosessane i fylkeskommunen. Planutvalet skal skape politisk forankring og sikre heilskapsomsynet for regionale planar. Planutvalet skal saman med administrasjonen leggje strategiske føringar for dei regionale planane. Planutvalet gir politiske styringssignal i høve pågåande planarbeid og er involvert i planutforminga. Dei regionale planane skal deretter behandlast i hovudutval, fylkesutval og fylkesting.

Samansetjinga av utvalet er gjort i samsvar med vedtak gjort av fellesnemnda den 16.11.2018 i sak PS 45/18 – Politisk organisering i Vestland fylkeskommune – tilleggsutgreiing fase II. Det vart her vedteke at planutvalet sine medlemmer skulle vere personsamanfallande med det nye fylkesutvalet.

I protokoll frå møte i fellesnemnda den 16.11.2018 går det fram at: «6. *Hovudutvalsleiarane bør tiltre planutvalet i prosessdrøftingane.*» Hovudutvalsleiarane får status som konsultative medlemmer. Dei konsultative medlemmene har møte- og talerett, men ikkje forslags- og røysterett.

10. Reglement for hovudutvala i Vestland fylkeskommune

I fellesnemnda sitt møte 22.06.2018 i sak 22/18 vart det vedteke at Vestland fylkeskommune skal ha fire hovudutval:

- Hovudutval for kultur, idrett og integrering
- Hovudutval for opplæring og kompetanse
- Hovudutval for samferdsel og mobilitet
- Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon

I sak 22/18 vart det vedteke at fylkestinget sine 65 medlemmer, med unntak av fylkesordførar, fylkesvaraordførar og kontrollutvalet sine medlemmer, skal fordelast på hovudutvala. Dette inneber at alle medlemmer i fylkesutvalet og skal ha ein plass i eit av hovudutvala. Dette medfører at ein får ei fordeling på 15 medlemmer på kvart hovudutval, sjå og FN-AU-sak 6/19. For å sikre maktspreiing er det ikkje høve for eit medlem i fylkesutvalet å bli utvalsleiar for eit hovudutval.

I fellesnemnda sitt møte 22.06.2018 i sak 22/18 vart det under punkt 2 om politisk organisering lagt som ein viktig premis at utvala vert likestilte i størst mogleg grad når det gjeld oppgåver og ansvar. I saka vart det sett opp ei oversikt over dei områda dei ulike hovudutvala skal ha ansvar for. Prosjektleiar meiner det er viktig at ein positivt angjev arbeidsområda til utvala for størst mogleg grad å synleggjere kor skilnaden ligg. Særleg fordi ein har ei heilt ny samansetting og at ein i tillegg har lagt til eit fjerde utval. Det er viktig å merkje seg at oppgåvene ikkje er uttømmende og at andre relevante oppgåver kan verte lagt til utvala.

Når det gjeld arbeidsform så skal saker som gjeld fleire utval leggast fram for dei aktuelle hovudutvala. Dette er i samsvar med praktiseringa i dagens to fylke, og heng samstundes saman med reglementet slik det ligg føre for fylkesutvalet. Hovudutvala innstiller til fylkesutvalet.

11. Reglement for administrasjonsutvalet i Vestland fylkeskommune

Administrasjonsutvalet sitt arbeidsområde er saker som gjeld tilsetjings- og arbeidsvilkår for dei tilsette i fylkeskommunen. Utvalet skal handsama saker som gjeld tilhøvet mellom fylkeskommunen som arbeidsgjevar og dei tilsette.

Samansetjinga av utvalet er gjort i samsvar med vedtak gjort av FN-AU i sak 6/19 kor utvalet skal ha 11 medlemmer kor 6 er representantar for arbeidsgjevar og 5 er representantar for dei tilsette. Vidare er utvalets mandat delt opp i tre delar og skil mellom saker kor utvalet har avgjerdsmynde, rådgjevande rolle

og andre oppgåver. Prosjektlear vil framheve at det under punkt 2 a kulepunkt 4 er innarbeidd avgjerdsmynde i saker og spørsmål om likestilling, likeverd og mangfald slik det går fram av 6/19.

12. Reglement for klagenemnd i Vestland fylkeskommune

Klagenemnda er oppretta i medhald av lov om behandlingssaker (forvaltningslova) § 28, 2. ledd, og er klageinstans for enkeltvedtak som er treft av fylkeskommunalt organ oppretta i medhald av lov om kommunar og fylkeskommunar (kommunelova). Dette gjeld likevel ikkje vedtak gjort av fylkestinget.

Ved samansetjinga av klagenemnda er det teke utgangspunkt i Hordaland fylkeskommune sitt gjeldande reglement. Sogn og Fjordane har klagenemnd beståande av fylkesutvalet og har ikkje eige reglement for klagenemnd. Hordaland har per i dag 5 medlemmer med varamedlem vald av fylkestinget. I FN-AU-sak 6/19 blei det vedteke at hovudutval, fylkesutval og fylkesting vert utvida, og prosjektlear finn det hensiktsmessig at også klagenemnda vert utvida.

Prosjektlear rår til at nemnda får sju medlemmer med varamedlem vald av fylkestinget. Fylkestinget skal og velje leiar og nestleiar.

Det er ved undersøking av reglement for klagenemnd i dei andre fylka observert at det er sær sars varierende kor mykje ein vel å regulere når det kjem til nemnda sitt mandat og lovfesta kompetanse. Til dømes har Trøndelag fylkeskommune og Akershus fylkeskommune to kulepunkt som beskriv mandatet til nemnda og viser elles til forvaltningslovas reglar. Bakgrunnen for dette kan vere at klageorgan i forvaltninga er strengt lovregulert og at det difor ikkje er naudsynt med omfattande regulering i fylka sine reglement. Nordland- og Finnmark fylkeskommunar har på den anna sida ein meir utfyllande regulering av mellom anna nemnda si møteverksemd, kompetanse og habilitet.

Prosjektlear meiner at klagenemnda sitt mandat har ein viktig forvaltningsrettsleg rolle og rår til at klagenemnda sitt reglement på denne bakgrunn inneheld avklaringar rundt nemnda si kompetanse, grunngeving og rett til omgjerding.

13. Reglement for fylkesvalstyret i Vestland fylkeskommune

Fylkesvalstyret sitt arbeidsområde er tilrettelegging av val og kontroll med gjennomføring av val i kommunane.

Når det gjeld samansetjinga av fylkesvalstyret, er fylkesvalstyret sine medlemmer personsamanfallande med fylkesutvalet i Vestland fylkeskommune. Fylkesordførar er leiar. Fylkesvaraordførar er nestleiar. I Sogn og Fjordane fylkeskommune har fylkesutvalet funksjon som fylkesvalstyre, jfr. Reglement for fylkesutvalet § 4. I Hordaland fylkeskommune er fylkesvalstyret sine medlemmer og varamedlemmer, medlemene og varamedlemene i fylkesutvalet. Dette går fram av reglementet for fylkesvalstyret.

14. Reglement for trafikktryggingsutvalet i Vestland fylkeskommune

Etter vegtrafikklova § 40a skal fylkeskommunen ha ansvar for å tilrå og samordne tiltak for å fremme trafikktryggleiken i fylket. Den 10.09.2018 vart det i FN-AU sak 23/18 vedteke at dette ansvaret skal organiserast gjennom eit trafikktryggingsutval. Utvalet er oppretta med heimel i kommunelova § 5-7.

a) Om samansetjinga

Ved samansetjinga av trafikktryggingsutvalet er det teke utgangspunkt i Sogn og Fjordane sitt gjeldande reglement samt Hordaland si ordning slik den er i dag. Per i dag har begge fylke ei samansetting på fem medlemmer, men prosjektlear ser det som naturleg at også dette utvalet vert utvida på lik line med andre utval. Sjå til dømes reglement for klagenemnda og medverknadsorgana.

I prosjektlear sitt første utkast til reglement som vart presentert for FN-AU i møte 29.04.2019 i sak 17/19, var følgjande samansetjing lagt til grunn:

«Utvalet skal ha sju medlemmer kor fem av medlemene skal vere frå utval for samferdsel og mobilitet, og to av medlemene skal vere frå dei andre hovudutvala».

I møte vart det stilt spørsmål om kvifor ein ikkje hadde syta for at alle hovudutvala var representert. For FN-AU var det eit viktig prinsipp at det var ei lik fordeling og at alle hovudutval er representert. Prosjektleiari ønskjer å framheve at det ikkje var ei klår slutning når den opphavlege samansetjinga blei lagt fram. Det var omsynet til utvalet sitt arbeidsområde som gjorde at ein valde ein tyngre representasjon frå utval for samferdsel og mobilitet. Prosjektleiari ser at dette kan vere ei føremon, og har funne å ta til følgje innspelet frå FN-AU.

Trafikktryggingsutvalet vil etter dette ha ei samansetting av sju medlemmer, kor fire av medlemene skal vere frå utval for samferdsel og mobilitet, og tre av medlemene skal vere frå kvart av dei andre hovudutvala. Sett i samanheng med utvalets fagområde, ser prosjektleiari det som naturleg at utvalsleiari for samferdsel og mobilitet og er utvalsleiari for trafikktryggingsutvalet.

I tillegg til dei politisk valde medlemene skal det og vere konsultative medlemmer i trafikktryggingsutvalet. Det finst ikkje ei opplisting av konkrete medlemmer i Sogn og Fjordane sitt reglement, og ein finn heller ikkje god dokumentasjon på korleis dei vert oppnemnd i Hordaland. Då trafikktryggingsutvalet har ansvar for eit stort fagområde som til tider krev større fagleg bistand, meiner prosjektleiari at det er viktig å positivt angje faste etatar i reglementet. Dette er til dømes gjort i Trøndelag fylkeskommune sitt reglement.

Prosjektleiari er klår over at det har vore reist spørsmål om kvifor Vestland ungdomsutval ikkje er positivt angjeve i reglementet som konsultative medlem. Bakgrunnen for dette er hovudsakleg fordi ein har ønska å avgrense til dei *faglege* etatane. Det er likevel ingenting som stenger for at trafikktryggingsutvalet kan utvide tal på konsultative medlem dersom dei ser det naudsynt. Dette går klårt fram av ordlyd i reglementet, og prosjektleiari meiner såleis at dette er ivareteke.

Til slutt skal det under dette punkt presiserast at dei konsultative medlemene skal ha møte- og talerett, men ikkje forslags- og røysterett.

b) Andre merknader

Fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland har spelt inn at det er ønskeleg med eit punkt om utvalet sitt ansvar med å følgje opp hendingar og utvikling i trafikktryggingsarbeidet i Vestland. Prosjektleiari ser dette som eit relevant og viktig punkt, og har slutta å ta med dette i det no framlagte reglementet.

Frå same utval har det å vore spelt inn ei endring i punkt 2 c i reglementet som gjeld utvalet si tilrådingsrett. I reglementet slik det ligg føre er følgjande formulering brukt:

- «c) Saker der trafikktryggingsutvalet har tilrådingsrett*
- i saker innafor sitt arbeidsområde, og kor dei ikkje har avgjerdsmynde.»*

Forslag frå fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland:

«(Trafikktryggingutvalet) skal ha til uttale saker innafor sitt arbeidsområde der dei ikkje har avgjerdsmynde.»

Ein *tilrådingsrett* er det same som ein *innstillingsrett*. Dette inneber ein plikt for fylkesrådmann til å legge fram saker innafor trafikktryggingsutvalet sitt arbeidsområde som skal til vidare behandling. Viss ein endrar til *uttale*, så mister ein retten trafikktryggingutvalet har og den plikta som fylkesrådmann får. Trafikktryggingsutvalet vil difor stå sterkare med den formuleringa som slik den ligg i reglementet per no. Prosjektleiari har på denne bakgrunn valt å ikkje innarbeide dette innspelet.

Prosjektleiari legg til grunn at trafikktryggingsutvalet skal ha minst fire møter i året og elles etter behov. Det er etter det prosjektleiari er kjent med semje i begge fylkeskommunar om at det bør stadfestast eit minimumstal på tal møte i året.

15. Reglement for medverknadsorgan i Vestland fylkeskommune

Medverknadsorgana fylkeseldrerådet, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og fylkesting for ungdom skal ha ei rådgjevande rolle i den fylkeskommunale verksemda og skal ha rett til å uttale seg i saker som gjeld eldre, personer med funksjonsnedsetting og ungdom. Medverknadsorgana er heimla i kommunelova § 5-12 og organa sine oppgåver, saksbehandling og organisering blir regulert i forskrift gitt av departementet. Forskrifta har vore ute på høyring, og reglementet er skreve med atterhald om endringar når forskrifta blir offentleg. Departementet har opplyst at forskrifta vil verte publisert før sommaren 2019.

Forskrifta trår i kraft ved det konstituerande møte i Vestland fylkeskommune 15. oktober 2019.

Slik rettstilstanden ligg føre i dag er medverknadsorgan for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne regulert i forskjellige lover, medan råd for ungdom ikkje er lovfesta. Det føreligg soleis tre ulike reglement, noko som er gjengs i dei fleste fylka i dag. Alle dei tre medverknadsorgana skal no lovfestast under eitt og ein av lovgjevar sine målsetjingar er at dei skal regulerast likt og ha same moglegheit for medverknad opp mot dei politiske utvala. Prosjektlear meiner difor at den mest hensiktsmessige måten å gjere det på er å samle reglementa for medverknadsorgana i eitt felles reglement. Samansetjing av medverknadsorgana er gjort i samsvar med erfaring, geografisk spreining og uttrykkelege ønskje frå råda slik det kom fram under deira innspelsmøte, jf. vedlegg i sak FN-AU-sak 6/19.

a) Særleg om samansetjing

Fylkeseldrerådet (FYEL) vil ha ei samansetjing på ni medlemmer oppnemnde av fylkestinget. To av medlemene skal vere fylkestingsrepresentantar og sju medlemmer vert valde etter forslag frå fylkesomfattande pensjonistforeiningar. Fleirtalet av medlemene i fylkeseldrerådet skal på valtidspunktet ha fylt 60 år. Rådet peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval. Fylkeseldrerådet vert vald for den fylkeskommunale valperioden.

Fylkeseldrerådet i Hordaland har i sin uttale kome med ønskje om at leiar og nestleiar skal veljast blant representantane frå *pensjonistorganisasjonane*, og ikkje bland *medlemene* i sin heilhet. Prosjektlear meiner det ikkje er naudsynt med ei slik formulering all tid medlemene frå pensjonistforeiningane er i klårt overtal. I tillegg vil prosjektlear legge vekt på at organa i størst mogleg grad skal regulerast likt etter føringane som er kome frå lovgjevar. På den bakgrunn har prosjektlear vald å ikkje ta inn dette innspelet.

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) vil ha ei samansetjing på ni medlemmer oppnemnde av fylkestinget. Fire av medlemene skal vere fylkestingsrepresentantar og fem medlemmer vert valde etter forslag frå organisasjonar som representerer menneske med nedsett funksjonsevne. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemmene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne vert vald for den fylkeskommunale valperioden.

Samansetjinga av fylkesting for ungdom vil verte noko annleis enn eldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne. Prosjektlear rår til at ungdomsrådet har den same overordna strukturen som Hordaland og Sogn og Fjordane har i dag. Dette inneber at det skal vere eit fylkesting for ungdom og eit arbeidande ungdomsutval.

Fylkesting for ungdom skal ha ei samansetjing 86 medlemmer, med to representantar frå alle kommunale ungdomsråd i fylket. Medlemene av fylkesting for ungdom skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19.

Vestland ungdomsutval er fylkesting for ungdom sitt utførande organ. Utvalet vil bestå av 9 medlemmer. Det skal og veljast sju varamedlemmer, kor dei tre første har møteplikt. Medlemene av Vestland ungdomsutval skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19 år. Vestland ungdomsutval peikar sjølv ut leiar og nestleiar som skal veljast ut mellom medlemene. Varamedlemmer kan ikkje bli vald som leiar eller nestleiar. Vestland ungdomsutval skal ha ein valperiode på inntil to år.

Det har vore knytt særlege spørsmål rundt samansetjing av ungdomsråd, og prosjektlear registrerar at det er ein debatt om fylket sitt ungdomsråd bør vere samansett av politiske ungdomsparti. Prosjektlear er ikkje kjent med at andre fylkeskommunar praktiserer ein «rein» ungdomspolitisk modell. Det er i dag berre Sogn

og Fjordane av fylkeskommunane som har fylkesting for ungdom, kor ein opnar for at politiske parti kan stille med delegatar.

Ein ungdomspolitisk modell vil måtte legge til grunn ein demokratisk prosess der alle politiske parti kan stille til val etter nærare reglar.

Det er ikkje tvil om at ein slik modell vil byggje opp under eit større politisk kompetansenivå og kunnskapsnivå blant representantar i eit ungdomsråd som er samansett av ungdomspolitiske parti. Det vil og vere ein fordel at avstanden til moderpartia er kortare og at ein på den måten kan yte medverknad på ein heilt anna måte og på same tid få rådgjevande støtte.

Utfordringa med ein slik modell vil vere å sikre den geografiske spreinga og den avgrensa moglegheita til å delta for alle ungdom. Det er ikkje alle ungdomsparti som har lokallag og/eller fylkeslag, og ein vil kunne få den konsekvens at ungdommen si «stemme» blir farga av parti og ikkje av «ungdommane si reelle stemme» i fylket. Det vil og vere ein snever del av ungdomsmassen som er aktuell. Det er ikkje mange som har ei klår oppfatning av kva parti dei høyrer heime i, men som likevel har ei klår oppfatning av kva som er gode saker å kjempe for når det gjeld ungdom. Det vil vere uheldig å fjerne desse «røyster» og samstundes risikere at møteplassen for ungdom i realiteten blir politisk styrt.

Det er likevel slik at fleire av medlemene i til dømes Ungdommens fylkesutval i Hordaland også er medlem i eit ungdomspolitisk parti. Til dømes blei fjorårets leiar no vald inn som første nestleiar i nye Vestland Unge Venstre. Det er og fleire som er medlem i SV, Raudt og Høgre. Slike tilfelle finn ein og i dei fleste andre fylker. Nokre fylker, til dømes Troms, har valt å sette skrankar slik at eit medlem i AU i ungdomsrådet ikkje samstundes kan ha styreverv i eit politisk parti. Prosjektleiar ønskjer ikkje å sette slike skrankar, og meiner det er betre å legge opp til at det grunnleggjande prinsippet i eit medverknadsorgan for ungdom er satt saman av ungdommar frå heile fylket.

Prosjektleiar syner og til uttale frå Ungdommens fylkesutval Hordaland.

Basert på dette vil prosjektleiar frarå ein modell kor ungdom blir vald utifrå partipolitisk tilknytning.

b) Medverknadsorgana oppgåver og mandat

Forskrift til ny kommunelov har lagt ned delegasjonssperre frå fylkesting og ned til medverknadsorgana. Fleire stader har det vore praksis at medverknadsorgana rår over små midlar til fordeling. Dette vil ikkje vere mogleg slik forskrifta ligg no, og den einaste avgjerande myndigheita medverknadsorgana vil ha er saker som går på eigen organisasjon, til dømes budsjett. Prosjektleiar er kjent med at det føreligg fleire reaksjonar blant ulike organisasjonar på dette punkt og det er uklart om departementet gjer nokre endringar her.

Medverknadsorgana skal ha ei høgst reell medverknadskraft og dei skal kunne gi råd til fylkeskommunal verksemd med verknad for eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom samt fråsegner innanfor sitt arbeidsområdet på vegne av organet gje sjølvstendige fråsegner innan sitt arbeidsområde, både til fylkeskommunale organ og eksterne organ. Dette fordrar at administrasjon bidreg til at relevante politiske saker blir presentert for medverknadsorgana.

c) Arbeidsmåte

Felles for alle medverknadsorgana er at dei skal ha minst seks møter kvart år og elles etter behov. Fylkeseldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne kan i tillegg velje å ha eit arbeidsutval (AU) bestående av leiar og nestleiar. AU vil i tilfelle møte i forkant av dei ordinære møta. Dette vil ikkje like aktuelt hjå ungdomsrådet fordi prosjektleiar ser det som meir naudsynt at alle medlemene får vere med å bidra til avvikling av møte og dermed ha lik moglegheit til personleg og fagleg utvikling. Til samanlikning med eldreråd og råd for menneske med nedsett funksjonsevne, har ikkje ungdomsrådet på langt nær like mykje livserfaring og det er nettopp difor prosjektleiar meiner det her bør vere ein forskjell.

d) Vestland fylke sitt ansvar

Departementet har gjennom forslag til forskrift lagt opp til eit større ansvar på fylket enn lovgjevinga elles speglar i dag. Vestland fylkeskommune *skal* leggja fram saker som angår eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom på eit så tidleg tidspunkt at rådet sin uttale kan ha moglegheit til å påverke utfallet av saka. Dette er eit av punkta medverknadsorgana i Hordaland og Sogn og Fjordane har peika på som ein svakheit hjå administrasjonen, og prosjektleiar ser det som positivt at det lovfestast og blir ei konkret ansvarsformulering i reglementet. I den forlenging skal Vestland fylkeskommune bidra til å auke kompetansen til medverknadsorgana i samband med administrative og politiske prosessar.

Vidare *skal* alle medverknadsorgana ha eit tilfredsstillande sekretariat. Det er på dette tidspunkt noko uklårt kva lovgjevar legg i eit «tilfredsstillande sekretariat», og det er kome signal på at dette og er eit punkt som kjem til å bli spilt inn til departementet. Særleg i koordinatornettverk for ungdom er det stilt spørsmål rundt finansiering av eit sekretariat og tilstrekkeleg rådgjeving når kommunar og fylker skal slåast saman. Med eit mykje større geografisk område og spreiding av rådsmedlem, så kan ein få ei utfordring med føresetnaden og gjennomføring av lovgjevar sine krav.

På den bakgrunn at ungdomsrådet ikkje har ei samansetjing som inkludera politikarar, så rår prosjektleiar til at Hordaland si løysing med ein politisk kontaktperson til ungdomsrådet vidareførast.